

การพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรม
ของชุมชนบ้านโคกพระ ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา
Development of Digital Cultural Heritage Archives
of the Ban Khok Phra Community, Nong Phluang Subdistrict,
Chakkarat District, Nakhon Ratchasima Province

บุษกร จันท์เทวณูมาลี^{*}

Bussakorn Chantewanumas^{*}

พิมพ์ประภัสร์ ทำสวน^{**}

Pimprapat Thamsuan^{**}

อนัตตา แสงศิรินาวิน^{***}

Anatta Sangsirinawin^{***}

ศรุตยา ธีระวัฒน์กิตติ^{****}

Sarutthaya Theerawatnakitti^{****}

สุนารี ศรีสงคราม^{*****}

Sunaree Srisongkram^{*****}

เกียรติศักดิ์ ชันโอ^{*****}

Kiattisak Khano^{*****}

รับบทความ: 14 พฤษภาคม 2568 / แก้ไขบทความ: 30 พฤษภาคม 2568/ ตอรับการตีพิมพ์: 20 สิงหาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาข้อมูลชุมชนเรื่องมรดกทางวัฒนธรรมของบ้านโคกพระ และ 2) เพื่อพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรม ของบ้านโคกพระ ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ใช้วิธีวิจัยแบบผสานวิธี เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน และตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 17 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และประเมินคุณภาพ

---

*-** สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์และการจัดการแหล่งเรียนรู้ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

*-** Information Science and Learning Resources Management Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

*** สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

*** Library and Information Science Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

**** สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

**** Thai Program, Faculty of Humanities and Social Science, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

*****_***** สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

*****_***** Social Studies Program, Faculty of Humanities and Social Science, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

* Corresponding author E-mail address: bussakorn.c@nrru.ac.th

วารสารเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม ปีที่ 24 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2568)

คลังข้อมูลดิจิทัลโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ที่มีประสบการณ์อย่างน้อย 5 ปี ในด้านที่เกี่ยวข้อง โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงที่สะท้อนสภาพจริงของการพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรมได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา

ผลการวิจัยพบมรดกทางวัฒนธรรม 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 มรดกที่จับต้องได้ ได้แก่ โบราณสถาน อุโบสถ เก้าวัดโคกพระ และโบราณวัตถุ พระพุทธรูปโบราณ และ กลุ่มที่ 2 มรดกที่จับต้องไม่ได้ ได้แก่ 1) ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเครื่องจักสาน ทำไซ สุ่มไก่ เปลไม้ไผ่ เสื่อกก 2) ศิลปะการแสดง การตีโทน 3) อาหารพื้นบ้าน แกงบอน แกงขี้เหล็ก แกงหัวตาล ขนมตาล ขนมตดหมา 4) ประเพณีวัฒนธรรม การแข่งเรือ การละเล่นผีนางดั่ง 5) ความเชื่อ / พิธีกรรม การเลี้ยงศาลตาปู่ และการทอดเสา ส่วนผลการประเมินประสิทธิภาพคลังข้อมูลดิจิทัล พบว่า ด้านการออกแบบและด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการค้นหาข้อมูลและด้านการใช้งานอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: คลังข้อมูลดิจิทัล มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้านโคกพระ การอนุรักษ์วัฒนธรรม

Abstract

This research aimed to 1) study the cultural heritage information of the Ban Khok Phra community and 2) develop a digital cultural heritage database of Ban Khok Phra, Nong Phluang Subdistrict, Chakkarat District, Nakhon Ratchasima Province. A mixed-method approach was employed, collecting qualitative data through interviews with 17 key informants, including community leaders, local experts, and representatives of relevant agencies. Data was analyzed using content analysis. The digital database quality was evaluated by five experts with at least five years of experience in relevant fields, selected through purposive sampling to reflect the actual conditions of digital cultural heritage database development. Descriptive statistics were used for data analysis.

The research findings revealed two categories of cultural heritage: 1) tangible heritage, including the ancient Ubosot of Wat Khok Phra and ancient Buddha statues; and 2) intangible heritage, comprising 1) local wisdom in crafting bamboo fish traps, chicken cages, bamboo hammocks, and reed mats; 2) performing arts such as Ton drum performances; 3) local cuisine including, Bon curry, Khi Lek curry, Hua Tan curry, Tan dessert, and Dog Fart dessert; 4) cultural traditions such as boat racing and the Nang Dong ghost play; and 5) beliefs and rituals, including the Grandfather Spirit shrine worship and pole hugging. The evaluation of the digital cultural heritage database showed high performance in design and content areas, while searchability and usability were rated at the highest level.

Keywords: Digital archives, Cultural Heritage, Local wisdom, Ban Khok Phra, Cultural conservation

บทนำ

อย่างไรก็ตาม มรดกทางวัฒนธรรมในหลายชุมชนกำลังเสี่ยงต่อการสูญหาย เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมร่วมสมัย จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนในการรวบรวม ศึกษา และจัดเก็บข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรมเหล่านี้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์ สืบทอด และเผยแพร่ได้อย่างยั่งยืน การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรม เช่น การจัดทำคลังข้อมูลดิจิทัล (Digital Archive) เป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยให้ข้อมูลได้รับการจัดระเบียบอย่างเป็นระบบสามารถเข้าถึงได้สะดวก มีการจัดเก็บข้อมูลเชิงลึกทั้งข้อความ ภาพถ่าย วิดีโอ และเสียง ตลอดจนมีการบริหารจัดการข้อมูลอย่างปลอดภัย นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มโอกาสในการเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนไปสู่สาธารณะทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับนานาชาติ ซึ่งจะนำไปสู่การตระหนักรู้ถึงคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรม และส่งเสริมการอนุรักษ์อย่างยั่งยืนในอนาคตการสร้างแหล่งเรียนรู้คลังข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรม หรือคลังข้อมูลชุมชน เพื่อเป็นเรื่องราวของชุดสะสม (Collection) ของกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เดียวกัน หรืออาจต่างพื้นที่กัน ให้เกิดความเชื่อมโยงกับเนื้อหาทางภูมิปัญญา พื้นที่ และชุมชน เพื่อเปิดโอกาสทางการเรียนรู้ โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาผสมผสานให้เป็นเครื่องมือที่ใช้พัฒนาคลังข้อมูลวัฒนธรรมของชุมชน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. 2559 (2559) ที่ได้กำหนดเป็นนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาฯ และแผนงานหรือโครงการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ จัดให้มีกลไกกำกับดูแลโดยคณะกรรมการการขึ้นทะเบียนมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ เพื่อให้ได้รับการปกป้องคุ้มครองที่ชัดเจน เป็นระบบ รวมถึงส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืนสืบไป

จากประเด็นปัญหาและความสำคัญดังกล่าว จึงศึกษางานวิจัยบางส่วนที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา พบ 3 ประเด็น ได้แก่ สภาพปัญหาของคลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรม การอนุรักษ์และพัฒนาคลังข้อมูลวัฒนธรรมของชุมชน คลังข้อมูลดิจิทัลของกลุ่มชาติพันธุ์ (โกวิทย์ ทะลิ, 2565 ; ญัฐนันท์ จิรจิณนิมิต, 2563 ; ศิริเพ็ญ อังสิทธิ์พูนพร, 2563) จะเห็นได้ว่า การพัฒนาคลังข้อมูลชุมชนด้านมรดกทางวัฒนธรรม จะมีขอบเขตของการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับสภาพบริบทของชุมชนแต่ละพื้นที่ ซึ่งส่งผลต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรมที่อาจเจาะลึกได้ที่ละประเด็น เนื่องจากแต่ละเรื่องมีความเกี่ยวข้องกับข้อมูลหลายส่วน จึงต้องใช้เวลาและความร่วมมือกับชุมชนเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ ยังพบว่าในการพัฒนาคลังข้อมูลชุมชน ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ 1) การจัดการเนื้อหาและข้อมูลเข้าในรูปแบบที่กำหนดไว้ และการจัดเก็บข้อมูลเพื่อนำเข้าระบบจัดเก็บ 2) พัฒนาระบบคลังข้อมูลวัฒนธรรมที่สามารถใช้งานร่วมกันได้ 3) สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาทางภูมิปัญญาและพื้นที่ของชุมชน 4) จัดการข้อมูลให้รองรับการจัดการเนื้อหาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน (สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย, 2563, หน้า 54-55) ซึ่งเป็นแนวทางให้คลังข้อมูลวัฒนธรรม ตอบสนองความต้องการของชุมชนและพฤติกรรมกลุ่ม ผู้เรียนในปัจจุบันได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรม ของชุมชนบ้านโคกพระ ตำบลหนองพลวง อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา เนื่องจากเป็นพื้นที่ดำเนินโครงการบูรณาการของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์และการจัดการแหล่งเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับแผนงานและยุทธศาสตร์ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2567 อีกทั้ง สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรมทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ เพื่อนำไปจัดเก็บและเผยแพร่เป็นแหล่งเรียนรู้ของบุตรหลานในชุมชน ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในด้านการท่องเที่ยวและการพัฒนาท้องถิ่น ต่อไปให้เกิดความยั่งยืน ซึ่งยังไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาเรื่องนี้ในบริบทของพื้นที่

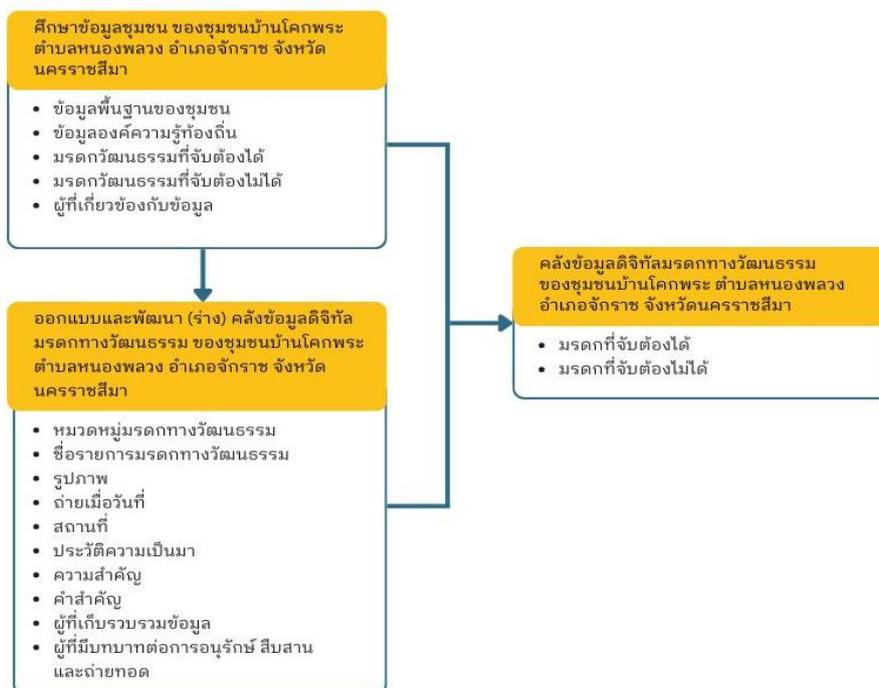
ดังกล่าว จึงเป็นที่มาให้ผู้วิจัย สนใจที่จะศึกษาว่าข้อมูลชุมชนด้านมรดกทางวัฒนธรรมของบ้านโคกพระ ที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้มีอย่างไรบ้าง รวมถึงเนื้อหาองค์ความรู้และผู้ที่เกี่ยวข้อง และควรพัฒนาเป็นคลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรมให้ชุมชนของบ้านโคกพระได้อย่างไร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลชุมชนมรดกทางวัฒนธรรมของบ้านโคกพระ และเพื่อพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรมของบ้านโคกพระ ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้ผลที่ได้รับจากการวิจัยจะทำให้ทราบถึงข้อมูลชุมชนด้านมรดกทางวัฒนธรรมของบ้านโคกพระ ได้คลังดิจิทัลสำหรับจัดเก็บและแบ่งปันข้อมูลชุมชนด้านมรดกทางวัฒนธรรมของบ้านโคกพระ และได้คลังดิจิทัลต้นแบบในการจัดการข้อมูลสำหรับชุมชนอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลชุมชนเรื่องมรดกทางวัฒนธรรมของบ้านโคกพระ ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรมของบ้านโคกพระ ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัล (สวดี คุ่มกัน, 2559) หลักการเก็บข้อมูลตาม Dublin Core Metadata ตามแนวคิดของ เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง (2559) มาปรับใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรม การจำแนกประเภทของมรดกทางวัฒนธรรม (ชาคริต สิทธิฤทธิ์, 2559; ธนันท์ บุนนวรรณา, 2564) และการศึกษาความต้องการของชุมชนบ้านโคกพระ ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยจึงนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี มีวิธีการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

1. ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลเพื่อนำมาจัดการข้อมูลชุมชนมรดกทางวัฒนธรรมของบ้านโคกพระ

ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

1.1 กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน ชาวบ้านในชุมชนบ้านโคกพระ หมู่ 4 และหมู่ 9 และตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 17 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจงจากผู้ที่ได้รับการยกย่องในด้านนี้จากคนในชุมชน และเป็นผู้มีประสบการณ์ รวมถึงการให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมด้วย

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรม ของชุมชนบ้านโคกพระ ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา โดยได้มีการแบ่งคำถามในการสัมภาษณ์ตามประเภทของมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนบ้านโคกพระ ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช ทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ ด้านโบราณสถาน ด้านโบราณวัตถุ ด้านศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ด้านศิลปะการแสดง ด้านอาหารพื้นบ้าน ด้านประเพณีวัฒนธรรม ด้านความเชื่อ / พิธีกรรม นำไปตรวจความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ดำเนินการประเมินค่า IOC ของแบบสัมภาษณ์ ผลการประเมิน พบว่า รายการประเมินทุกข้อมีค่าเท่ากับ 0.67 ขึ้นไป โดยมีการปรับคำถามตามข้อเสนอแนะเล็กน้อย

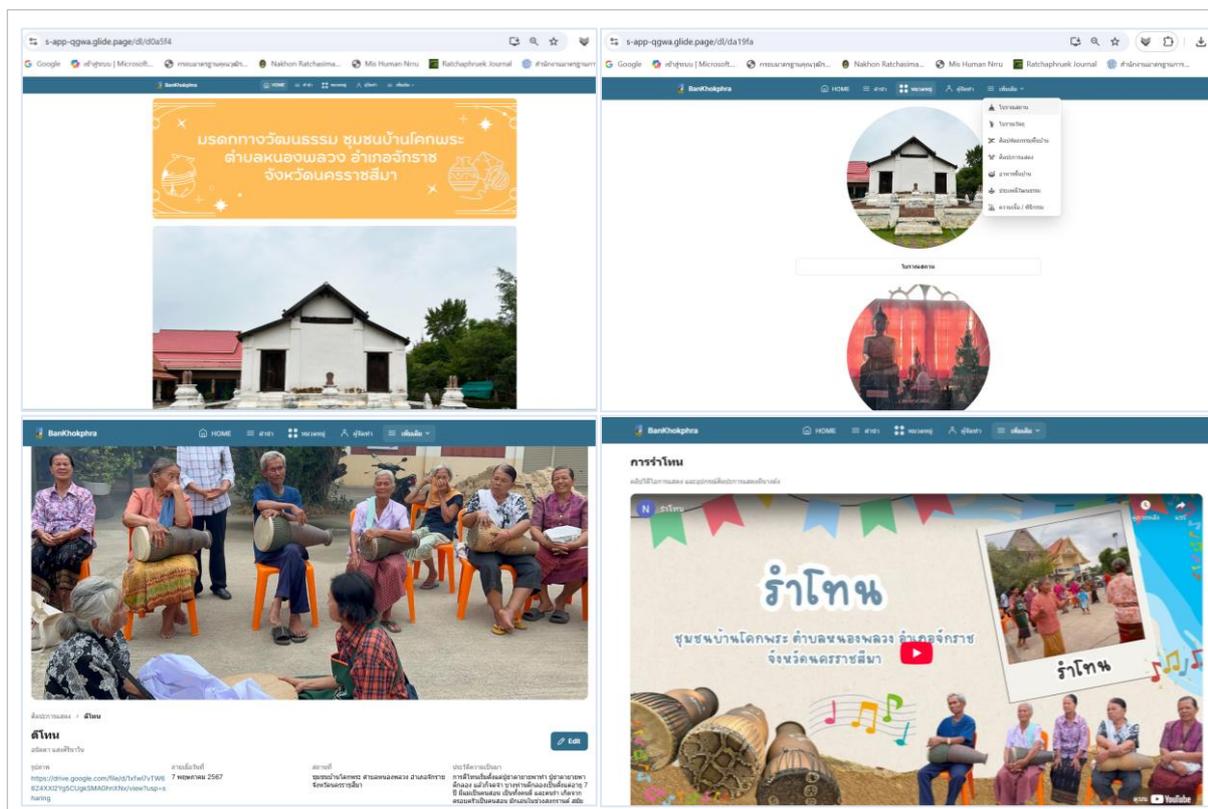
1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่มร่วมด้วย เพื่อรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง กับผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน ชาวบ้านในชุมชน บ้านโคกพระ คณะกรรมการหมู่บ้าน จำนวน 17 คน โดยมีการประสานเพื่อนัดหมายเวลาล่วงหน้า มีการเก็บข้อมูลโดยละเอียดด้วยการบันทึกเสียงและจดบันทึก ทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรมในชุมชน เพื่อศึกษาความต้องการในการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่ได้จะนำมาวิเคราะห์เนื้อหา ตรวจสอบความถูกต้อง และจัดหมวดหมู่ข้อมูล เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรมในชุมชนบ้านโคกพระ

2. ระยะที่ 2 พัฒนาคั้งข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรมของบ้านโคกพระ ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

2.1 กลุ่มเป้าหมายในระยะที่ 2 นี้ คือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์อย่างน้อย 5 ปี ด้านการจัดการข้อมูลชุมชน ด้านวัฒนธรรม ด้านการพัฒนาชุมชน ด้านการศึกษา และด้านการบริหารองค์กรส่วนท้องถิ่น โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนสภาพจริงของการพัฒนาคั้งข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรมจากการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านโคกพระ

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 คั้งข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 1 และศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นแนวทางในการพัฒนาคั้งข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรม ของชุมชนบ้านโคกพระ ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ด้วยโปรแกรม Glide apps ที่สามารถรวบรวมข้อมูลผ่าน Google sheet ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ด้านโบราณสถาน ด้านโบราณวัตถุ ด้านศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ด้านศิลปะการแสดง ด้านอาหารพื้นบ้าน ด้านประเพณีวัฒนธรรม ด้านความเชื่อ / พิธีกรรม ให้ออกมาในรูปแบบเว็บไซต์ <https://s-app-qgwa.glide.page/dl/d0a5f4> และแอปพลิเคชัน สามารถปรับปรุงเนื้อหาเพิ่มเติมได้ แสดงดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ตัวอย่างหน้าจอคลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนบ้านโคกพระ

2.2.2 แบบประเมินคุณภาพ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบประเมินคุณภาพคลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรมของบ้านโคกพระ ตำบลหนองพลวง อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ครอบคลุม 4 ด้าน คือ การออกแบบ เนื้อหา การค้นหาข้อมูล และการใช้งาน รวม 14 ข้อ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงคลังข้อมูลฯ ต่อมาได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยเสนอแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผ่านค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีค่าระหว่าง 0.67–1.00 แสดงว่าแบบประเมินมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแบบประเมินให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินที่สร้างขึ้นและคลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนบ้านโคกพระ กับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์อย่างน้อย 5 ปี ได้แก่ ด้านการพัฒนาชุมชน ด้านการจัดการข้อมูลชุมชน ด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรม และด้านการบริหารองค์กรส่วนท้องถิ่น โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนสภาพจริงของการพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรมจากการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านโคกพระ

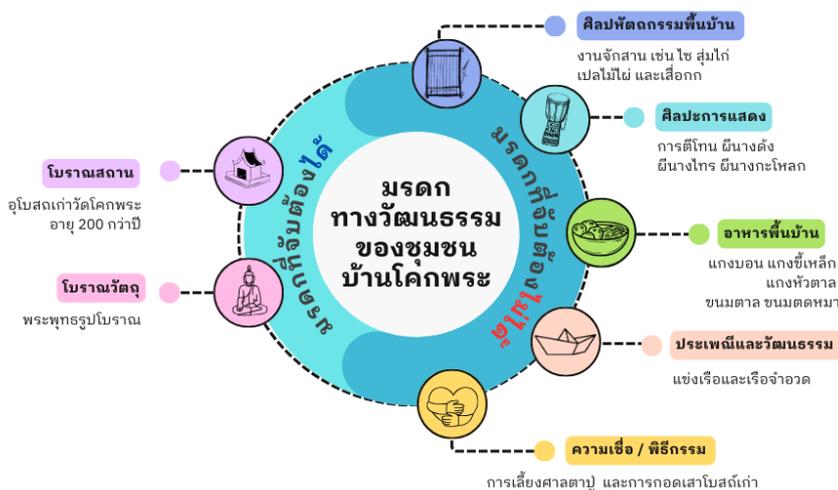
2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินคุณภาพของคลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ไปวิเคราะห์ความสอดคล้องและเหมาะสมของคลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรม ด้วยสถิติพรรณนาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากนั้น นำผลวิเคราะห์ที่ได้ ไปปรับปรุงคุณภาพคลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรมของบ้านโคกพระ ตำบลหนองพลวง อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา ให้มีประสิทธิภาพ เหมาะสม และน่าสนใจยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลชุมชนเรื่องมรดกทางวัฒนธรรมของบ้านโคกพระ ตำบลหนองพลวง อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา

พบว่า มรดกทางวัฒนธรรมของบ้านโคกพระ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ มรดกที่จับต้องได้ และมรดกที่จับต้องไม่ได้ สรุปดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 มรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนบ้านโคกพระ

1.1 กลุ่มที่ 1 มรดกที่จับต้องได้ พบว่า

1.1.1 ด้านโบราณสถาน พบว่า ชุมชนบ้านโคกพระ มีโบราณสถาน คือ อุโบสถเก่าวัดโคกพระ ก่อด้วยอิฐโบราณและศิลาแลง มีกระเบื้องมุงหลังคา และกำแพงเรือนแก้วล้อมรอบ มีทางเข้าทั้ง 4 ทิศ (เหนือ ใต้ ตะวันออก และตะวันตก) ไม่มีประตูด้านหลังซึ่งเป็นลักษณะของ อุโบสถเก่าในสมัยรัตนโกสินทร์ เสาอุโบสถมีขนาดใหญ่และมีสถาปัตยกรรมบัวหงายรอบเสา ด้านบนทุกต้น ซึ่งสันนิษฐานว่าก่อตั้งมาตั้งแต่กรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อประมาณ 200 กว่าปีที่แล้ว เสาโบสถ์มีลักษณะ 8 เหลี่ยม ชาวบ้านเชื่อว่าเป็นมรดก 8 สิ่งมงคล

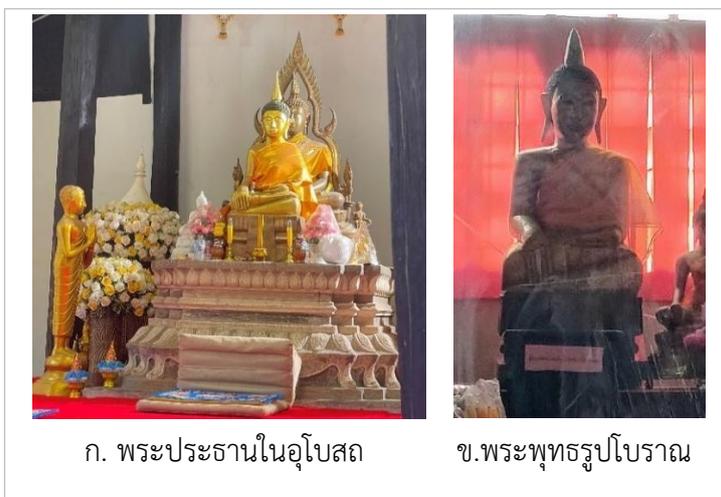

ภาพที่ 4 อุโบสถเก่าวัดโคกพระ

ที่มา: บุษกร จันทเทวณูมาส ถ่ายเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2567 ณ วัดโคกพระ

วารสารเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม ปีที่ 24 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2568)

1.1.2 ด้านโบราณวัตถุ พบว่า ภายในชุมชนมีโบราณวัตถุที่สำคัญ ได้แก่ พระพุทธรูปประธานองค์ปัจจุบันที่ประดิษฐานในอุโบสถของบ้านโคกพระ ได้รับการประดิษฐานแทนพระพุทธรูปโบราณองค์เดิมที่มีความชำรุดทรุดโทรม พระพุทธรูปองค์ใหม่เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ศิลปะร่วมสมัย มีขนาดหน้าตักกว้าง 37 เซนติเมตร องค์พระสูง 82.5 เซนติเมตร ฐานสูง 33.5 เซนติเมตร และประดับด้วยเรือนแก้วด้านหลัง เป็นพระพุทธรูปโบราณที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ซึ่งสะท้อนให้เห็นการผสมผสานทางศิลปกรรม ลักษณะพระพุทธรูปงดงามตามคตินิยมพุทธศิลป์ไทย ใช้เป็นศูนย์รวมจิตใจของชุมชน และเป็นองค์สำคัญสำหรับประกอบพิธีกรรมในโบสถ์หลังปัจจุบัน

ก. พระประธานในอุโบสถ

ข. พระพุทธรูปโบราณ

ภาพที่ 5 พระพุทธรูปโบราณของวัดโคกพระ

ที่มา: บุษกร จันท์เทวนุมาส ถ่ายเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2567 ณ วัดโคกพระ

1.2 กลุ่มที่ 2 มรดกที่จับต้องไม่ได้ พบว่า

1.2.1 ด้านศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ที่มีความโดดเด่น ได้แก่ ไซ สุ่มไก่ เปลไม้ไผ่ และเสื่อกก ซึ่งมีการใช้ในกิจวัตรประจำวัน เป็นองค์ความรู้ที่มีการตกทอดสืบสานต่อกันมาให้แก่ลูกหลาน

ภาพที่ 6 ตัวอย่างผลงานศิลปหัตถกรรมของชุมชนบ้านโคกพระ

ที่มา: อนัตตา แสงศิรินาวิณ ถ่ายเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2567 ณ ชุมชนบ้านโคกพระ

1.2.2 ด้านศิลปะการแสดง ในชุมชนบ้านโคกพระมีศิลปะการแสดงที่โดดเด่น คือ การตีโทน เป็นการเล่นเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน รักษาขนบธรรมเนียมประเพณี และความสามัคคีแก่ผู้คนในชุมชน การตีโทนในชุมชนบ้านโคกพระ ส่วนใหญ่จะนิยมตีเพื่อประกอบกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ในวันสงกรานต์ การบวงสรวง ศาลตาปู่ เล่นในเดือน 3 ที่หน้าศาลตาปู่ คนตีก็ตี คนรำก็รำ คนเข้าก็เข้า และใช้ประกอบพิธีกรรมเป็นผีนางดั่ง ผีนางไทร ผีนางกะโหลก ซึ่งจังหวะในการตีจะเป็นจังหวะรำโทน คือ ป๊ะ โทน ป๊ะ โทน ป๊ะ โทน โทน

ก. การแสดงรำโทน

ข. กลุ่มผู้ตีโทน

ภาพที่ 7 การสาธิตการแสดงรำโทนของชุมชนบ้านโคกพระ

ที่มา: ศรุตยา ธีระวัฒน์ะกิตติ ถ่ายเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2567 ณ ชุมชนบ้านโคกพระ

1.2.3 ด้านอาหารพื้นบ้าน ในชุมชนบ้านโคกพระ มีอาหารพื้นบ้านที่ขึ้นชื่อ ได้แก่ แกงบอน แกงขี้เหล็ก แกงหัวตาล ขนมตาล ขนมตดหมา เป็นเอกลักษณ์ในเชิงวัฒนธรรมภูมิปัญญาชาวบ้านในการต่อยอดวัตถุดิบในท้องถิ่นให้เกิดเป็นอาหารและขนมเลิศรส นิยมใช้ประกอบงานจัดเลี้ยงและงานบุญประเพณีของชุมชน เป็นการสร้างความสามัคคีการมีส่วนร่วมร่วมกันในชุมชน

ภาพที่ 7 ตัวอย่างอาหารพื้นบ้าน แกงบอน แกงหัวตาล ขนมตดหมา

ที่มา: ศรุตยา ธีระวัฒน์ะกิตติ ถ่ายเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2567 ณ ชุมชนบ้านโคกพระ

1.2.4 ด้านประเพณีและวัฒนธรรม พบว่ามี ประเพณีแข่งเรือ ในวันออกพรรษาของทุกปีเพราะมีน้ำหลากเอ่อล้นริมฝั่งแม่น้ำมูล พร้อมด้วยเครื่องดนตรีไทย มี ปี่ กลอง ฉิ่ง ฉาบ ร้องรำทำเพลงกันอย่างสนุกสนาน ในขบวนเรือก็จะมีเรือจำวอด แต่งเป็นเรื่องพระเวสสันดร ตอนชูชก กัณหาชาลี เทียวออกขอทานเรือจำวอดก็จะพายไปตามริมฝั่งให้ชาวบ้าน ที่มาชมการแข่งขันเรือได้ทำบุญ เพื่อรวบรวมเงินไปถวายวัด และประเพณีผีนางดั่ง เป็นการละเล่นที่นิยมเล่นช่วงสงกรานต์ เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน รักษาขนบธรรมเนียม

วารสารเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม ปีที่ 24 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2568)

ประเพณีและความสามัคคีแก่ผู้คนในชุมชน เป็นการแสดงถึงความเคารพแก่บรรพบุรุษ และยังเป็นการช่วยให้ผู้คนในชุมชนได้มาร่วมกันตักบาตรทำบุญในวันสำคัญอีกด้วย

ภาพที่ 8 การแข่งเรือของชุมชนบ้านโคกพระ

ที่มา: บุษกร จันท์เทวนุมาส ถ่ายเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2567 ณ แม่น้ำมูล ตำบลหนองพลวง

1.2.5 ด้านความเชื่อ / พิธีกรรม ชุมชนมีด้านความเชื่อในเรื่องของการเลี้ยงศาลตาปู่ เชื่อว่าศาลตาปู่ นั้นเป็นศาลของบรรพบุรุษที่อยู่ในชุมชนที่ได้มีการเสียชีวิตไปแล้ว ชาวบ้านจะนิยมเตรียมอาหารคาวหวานมาร่วมพิธีเลี้ยงศาลตาปู่ เช่น วันขึ้นเดือน 3 คนในชุมชนเชื่อว่า หากเลี้ยงท่านดี ท่านจะช่วยดูแลปกป้องรักษาให้ผู้คนชุมชนนั้นอยู่เย็นเป็นสุข จากร้ายกลายเป็นดี และความเชื่อในการกอดเสา เชื่อว่าวิญญาณบรรพบุรุษที่อยู่ในอุโบสถ อยากให้ลูกหลานมาใกล้ชิดหากคนใดได้กอดเสาและตั้งจิตอธิษฐานขอพรในสิ่งใดจะประสบผลสำเร็จ

ภาพที่ 9 การกอดเสาโบสถ์วัดโคกพระ

ที่มา: อนันตตา แสงศิรินาวิณ ถ่ายเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2567 ณ วัดโคกพระ

2. ผลการประเมินคุณภาพภาพของการพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรม ของชุมชนบ้านโคกพระ ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

การประเมินประสิทธิภาพของคลังสารสนเทศดิจิทัลสำหรับงานวิจัยนี้ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้ทดลองใช้คลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรมที่พัฒนาขึ้น สรุปผลการประเมินเป็น 4 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการออกแบบ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความสวยงามและความน่าสนใจของคลังข้อมูลดิจิทัล และขนาดของตัวอักษรที่ใช้ อ่านง่ายและชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากัน ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา คือ การเลือกใช้ภาพมีความสอดคล้องกับเนื้อหา และความเหมาะสมของการจัดวางตัวอักษรหรือข้อความ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) ตามลำดับ

2.2 ด้านเนื้อหา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เนื้อหากับภาพมีความสอดคล้องกันและใช้ภาษาถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา คือ เนื้อหาที่มีความเหมาะสมและน่าสนใจ เนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.40$) น้อยที่สุด คือ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ได้หลายระดับ ($\bar{X} = 4.20$) ตามลำดับ

2.3 ด้านการค้นหาข้อมูล พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความถูกต้องของผลลัพธ์ และความรวดเร็วในการค้นหาข้อมูล อยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากัน ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมาคือ ความสะดวกในการค้นหาข้อมูล ($\bar{X} = 4.40$) ตามลำดับ

2.4 ด้านการใช้งาน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สามารถนำไปใช้งานได้และเกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้งาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมาคือ มีความเสถียรในการทำงานของคลังข้อมูลดิจิทัล และมีระบบการใช้งานที่ง่าย ไม่ซับซ้อน ($\bar{X} = 4.60$) เท่ากัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลชุมชนบ้านโคกพระเรื่องมรดกทางวัฒนธรรม

จากผลสรุปการวิจัยที่พบว่า ข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรม ชุมชนบ้านโคกพระ ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา พบ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 มรดกที่จับต้องได้ ได้แก่ โบราณสถาน อุโบสถเก่า วัดโคกพระ และโบราณวัตถุ พระพุทธรูปโบราณ และ กลุ่มที่ 2 มรดกที่จับต้องไม่ได้ ได้แก่ 1) ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเครื่องจักสาน ทำไซ สุ่มไก่อ เปลไม้ไผ่ เสื่อกก 2) ศิลปะการแสดง การตีโทน 3) อาหารพื้นบ้าน แกงบอน แกงขี้เหล็ก แกงหัวตาล ขนมตาล ขนมตดหมา 4) ประเพณีวัฒนธรรม การแข่งเรือ การละเล่นผีนางด้ง 5) ความเชื่อ / พิธีกรรม การเลี้ยงศาลตาปู่ และการกอดเสา ถือเป็นชุมชนที่มีมรดกทางวัฒนธรรมที่หลากหลายและมีคุณค่า แต่เนื่องจากมรดกทางวัฒนธรรมทั้งที่เป็นมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องได้ และมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ มีลักษณะที่ร่วมกัน ไม่สามารถแบ่งแยกเนื้อหากันได้ชัดเจนเด็ดขาด มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เช่น สภาพหรือลักษณะของข้อมูลที่รวบรวมมาได้ การบริจจาคจากชุมชนหรือชาวบ้าน เจตนาารมณหรือความสนใจของแต่ละวัด บุคลากรที่ดูแล จัดการข้อมูล เป็นต้น (ชาคริต สิทธิฤทธิ์, 2559) จึงยังขาดการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อการค้นหาและการอนุรักษ์ มีเพียงการบันทึกคำบอกเล่าจากตัวแทนชุมชนบางกลุ่ม และข้อสันนิษฐานเรื่องราวที่สืบทอดกันมาในชุมชนว่ามีมรดกทางวัฒนธรรมใดบ้าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิพัชร์ เมฆรนา, นครินทร์ น้ำใจดี, กัลยาณี สายสุขและณัฐธิยา วัฒนศิริศาสตร์ (2564) ที่ศึกษาเรื่อง มรดกทางวัฒนธรรมกับการพัฒนาศักยภาพชุมชนสู่เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ เทศบาลตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย พบว่า

ลักษณะของการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดการส่งเสริมองค์ความรู้ด้านมรดกทางวัฒนธรรมในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่จัน ทั้งนี้หากในอนาคตมีการส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบล ก็ย่อมส่งผลต่อคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมที่จะเกิดขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พศุภนิยาพร มณีรัตน์ และ ประสพชัย พสุนนท์ (2565) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอาหารของนักท่องเที่ยวในชุมชนย่านเมืองเก่าจังหวัดภูเก็ต พบว่า แหล่งท่องเที่ยวที่มีมรดกทางวัฒนธรรมและมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ การดำรงชีวิต เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ควรค่าแก่การอนุรักษ์ การเรียนรู้วัฒนธรรมร่วมกับคนในท้องถิ่น ดังนั้นมรดกเหล่านี้สะท้อนถึงวิถีชีวิต ความเชื่อ หรือค่านิยมของชุมชน ที่สืบทอดกันมาเป็นมรดกทางวัฒนธรรม หากศึกษาเรียนรู้ก็สามารถพัฒนาให้เกิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ต่อไปได้อย่างยั่งยืน

2. การพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนบ้านโคกพระ

จากผลการประเมินประสิทธิภาพคลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรมชุมชนบ้านโคกพระตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา พบว่าด้านการออกแบบ ด้านเนื้อหา ด้านการค้นหาข้อมูล และด้านการใช้งาน อยู่ในระดับมากขึ้นไปนั้น ที่ได้ดำเนินการนั้นอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลจริง ความต้องการที่เกิดจากผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง รวมทั้งมีหลักการดำเนินงานที่เหมาะสม เช่น การพัฒนาให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลที่เหมาะสม การพัฒนาดูแลรักษาหรือการจัดการเนื้อหาที่มีคุณภาพ รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ดำเนินการพัฒนาภายใต้การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ได้ต้นแบบ (Prototype) ที่มีความเหมาะสมและมีคุณภาพ สอดคล้องงานวิจัยของ ลักษณ์นันทน์ พลอยวัฒนาวงศ์ (2559) ที่ได้พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศมรดกภูมิปัญญาวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้ต่อการใช้งานระบบพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงมาก ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ โดยระบบสามารถสนับสนุนการจัดการมรดกภูมิปัญญาวัฒนธรรมได้นอกจากนี้ จากงานวิจัยของ โกวิทย์ ละลิ (2565) เรื่อง การอนุรักษ์และพัฒนาคลังข้อมูลวัฒนธรรมของชุมชนตลาดเก่าอ่างศิลา ชลบุรี พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อองค์ประกอบและคุณสมบัติคลังข้อมูลวัฒนธรรมที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมของชุมชนตลาดเก่าอ่างศิลา ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) ปัจจัยด้านแหล่งรวมองค์ความรู้ทางภูมิปัญญาของชุมชน 2) ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการองค์ความรู้ 3) ปัจจัยด้านการจัดเก็บและเผยแพร่ยังเป็นแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาคลังข้อมูลวัฒนธรรมที่มีผลต่อการเรียนรู้ เป็นกระบวนการสำคัญของการพัฒนาคลังข้อมูลวัฒนธรรมที่มีผลต่อการเรียนรู้เป็นการจัดการองค์ความรู้ของชุมชน ที่สามารถตอบสนองการเรียนรู้สะท้อนให้เห็นคุณค่าวัฒนธรรมของท้องถิ่นและพัฒนาเป็นแหล่งการเรียนรู้สาธารณะ เพื่อใช้ประโยชน์ในมิติต่าง ๆ ได้ในอนาคต ดังที่ ณัฐนนท์ จิริกิจนิมิต (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรมจังหวัดลำพูนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ พบว่า ข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรมจังหวัดลำพูนที่สำรวจพบในพิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน วัด โรงเรียน และสถานที่จัดแสดงส่วนบุคคล จำนวน 30 แห่ง ได้มีการรวบรวมและนำเสนอไว้ในรูปแบบการจัดแสดงเป็นส่วนใหญ่ มีเป็นส่วนน้อยมากที่จัดทำในรูปแบบดิจิทัล การพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลจึงสามารถใช้ในการจูงใจให้ซื้อหาสินค้าและบริการที่แสดงถึงคุณค่าของประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมจังหวัดลำพูนได้ ดังนั้น การพัฒนาคลังข้อมูลนี้ไม่เพียงแต่เป็นวิธีการอนุรักษ์วัฒนธรรมให้ยั่งยืน และสร้างความภาคภูมิใจให้กับชุมชน แต่ยังเป็นต้นแบบให้แก่ชุมชนอื่น ๆ ที่ต้องการรักษาและเผยแพร่มรดกของตนในยุคดิจิทัลอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เชิงวิชาการ ควรนำแนวทางการศึกษาข้อมูลชุมชนเรื่องมรดกทางวัฒนธรรม และการพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรม ของชุมชนบ้านโคกพระ ตำบลหนองพลวง อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา ไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและขยายผลไปยังพื้นที่ชุมชนอื่น และส่งเสริมให้โรงเรียน หน่วยงานท้องถิ่น สถาบันการศึกษาใช้คลังข้อมูลดิจิทัลนี้เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรม เพื่อให้มีการนำความรู้ไปใช้อย่างแพร่หลายในชุมชน

1.2 เชิงสาธารณะ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถบูรณาการร่วมกับชุมชนในการจัดกิจกรรมให้คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากคลังข้อมูล ตระหนักถึงคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรม อีกทั้งส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนได้

1.3 เชิงนโยบาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ในการจัดการและส่งเสริมการเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม เพื่อให้ชุมชนสามารถมีบทบาทในฐานะผู้อนุรักษ์และเผยแพร่ข้อมูลวัฒนธรรมของชุมชนได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาและเรียนรู้การใช้เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลอย่างละเอียด เพื่อให้เข้าใจความแตกต่างและข้อจำกัดของแต่ละซอฟต์แวร์ รวมถึงศึกษารูปแบบรายงานที่เหมาะสมต่อประเด็นที่ต้องการวิเคราะห์ เพื่อให้สามารถพัฒนาระบบที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผู้ใช้งาน

2.2 ควรศึกษาแนวทางการอนุรักษ์และต่อยอด เช่น สร้างพิพิธภัณฑ์ชุมชน ส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรมของชุมชน

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบของการอนุรักษ์และเผยแพร่ข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรมที่มีต่อเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน เช่น การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

เอกสารอ้างอิง

- โกวิท ทะลิ. (2565). การอนุรักษ์และพัฒนาคลังข้อมูลวัฒนธรรมของชุมชนตลาดเก่าอ่างศิลา ชลบุรี. *วารสารคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล.* 34(1), 114-129. สืบค้น 19 มกราคม 2567. <https://opacimages.lib.kmitl.ac.th/medias/j00019260/โกวิท%20ทะล.pdf>
- ชาคริต สิทธิฤทธิ. (2559). จับต้องได้-จับต้องไม่ได้: ความไม่หลากหลายในความหลากหลายของมรดกทางวัฒนธรรม. *ว.มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.* 8(2), 141-160.
- ณัฐนนท์ จิรกิจนิมิต. (2563). *การพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลมรดกทางวัฒนธรรมจังหวัดลำพูนเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์.* [วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].
- เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง. (2559). ดับลินคอร์เมทาตาทา: เค้าร่างเมทาตาทาสำหรับการบรรยายวัตถุดิจิทัล. *วารวิจัยสมาคมห้องสมุด.* 9(1), สืบค้น 9 กรกฎาคม 2567. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/tla_research/article/download/59203/53307/151867
- ชนนันท์ บุนวรรณา. (2564). *การจัดการมรดกทางวัฒนธรรม.* สืบค้น 19 มกราคม 2567. https://1tambon.kku.ac.th/files/km_items/files/65/1.2_การจัดการมรดกทางวัฒนธรรม_Word.pdf?1619490936

วารสารเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม ปีที่ 24 ฉบับที่ 1 (มกราคม –มิถุนายน 2568)

- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. 2559. (2559, 11 กุมภาพันธ์).
 ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 133 ตอนที่ 19 ก. 1-9. สืบค้น 20 มกราคม 2567. <https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2559/A/019/1.PDF>
- พฤติยาพร มณีรัตน์ และ ประสพชัย พสุนนท์. (2565). ปัจจัยด้านคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อ
 ประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอาหารของนักท่องเที่ยวในชุมชนย่านเมืองเก่าจังหวัดภูเก็ต.
ว.สหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 5(2), 687-703.
- ลักษณะันท์ พลอยวัฒนางค์. (2559). ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศมรดกภูมิปัญญาวัฒนธรรมท้องถิ่น
 จังหวัดสุพรรณบุรี (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- วนิดา อินทรอานวย. (2560). พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. 2559.
 สืบค้น 19 มกราคม 2567. https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/elaw_parcy/ewt_dl_link.php?nid=1761
- ศศิพัชร์ เมฆรา, นครินทร์ น้ำใจดี, กัลยาณี สายสุขและณัฐธิยา วัฒนศิริศาสตร์. (2564). มรดกทางวัฒนธรรมกับ
 การพัฒนาศักยภาพชุมชนสู่เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ เทศบาลตำบลแม่จันอำเภอแม่จัน จังหวัด
 เชียงราย. *The Journal of Law, Public Administration and Social Science*. 5(2), 183-195.
- ศิริเพ็ญ อึ้งสิทธิพูนพร. (2563). คลังข้อมูลดิจิทัลของกลุ่มชาติพันธุ์: ส่งเสริม การปกป้อง และดำรงรักษา
 ความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรมในประเทศไทย. สืบค้น 19 มกราคม 2567.
<https://lc.mahidol.ac.th/sdgs/SDGs11-R01.htm>
- สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย. (2563). การจัดทำคลังข้อมูลดิจิทัลด้านภาษาและวัฒนธรรม
 ของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย. จรัลสนิทวงศ์การพิมพ์.
- สุวดี คุ่มกัน. (2559). การพัฒนาระบบคลังข้อมูลดิจิทัลของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาอ่างทอง. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].